

Motion till riksdagen

1988/89:So35

av Göran Magnusson och Gunnar Thollander
(båda s)

med anledning av prop. 1988/89:130 om
socialstyrelsens framtida roll, uppgifter och
inriktning

Resurser för alkohol- och narkotikaarbetet

I propositionen föreslås förändringar i socialstyrelsens inriktning och arbetsuppgifter.

I första hand skall arbetet inriktas på tillsyn i form av uppföljning och utvärdering av den verksamhet som kommuner, landsting och andra organ bedriver inom socialsektorns område. Styrelsen skall vara en expertmyndighet och kunna tillhandahålla kunskapsunderlag som kan behövas för regering, landsting och kommuner inför olika ställningstaganden.

Socialstyrelsen är ansvarig för verkställigheten av samhällets alkohol- och narkotikapolitik. Det nu aktuella förslaget innebär en ytterligare betoning av denna roll. Rådet för alkohol- och narkotikapolitiska frågor knyts nu till socialstyrelsen från att hittills ha verkat direkt under regeringen.

Alkohol- och narkotikaproblemen kräver ständig uppmärksamhet därför att de påverkar folkhälsan i betydande grad.

Konsumtionsminskning med 25 procent

År 1985 beslöt riksdagen att ansluta sig till Världshälsoorganisationens rekommendation att minska alkoholkonsumtionen med minst 25 procent fram till år 2000. Detta som ett led i att minska hälsoskadliga beteenden, och där alkoholbruket är ett som WHO rekommenderar insatser mot.

Idéprogram

Våren 1989 har socialstyrelsen remitterat ett idéprogram om vilka insatser som behövs mot alkoholkonsumtionen/skadorna för att det uppsatta målet ska kunna nås.

Innehållet i programmet är utmärkt och väl förankrat i erfarenheter och vunna forskningsresultat. Genomförandet bör därför skyndsamt starta. Förslagen är av sådan kvalitet att om de genomförs kommer det ofelbart att innebära sänkt konsumtion och därmed minskade alkoholskador. Att detta i sin tur leder till minskade kostnader för såväl samhälle som enskilda är alla väl medvetna om. Få problemområden torde så snabbt ge insatsåterbärning i form av minskade kostnader som just alkoholområdet.

Vi kan konstatera att det förflutit flera år mellan riksdagens målsättningsbeslut och att ett första förslag till åtgärdsprogram utformats. Riksdagen har också vid ett flertal tillfällen i samband med motionsbehandling hänvisat dels till pågående programarbete och de åtgärder som det kan leda till. Tidsutdräkten kan säkerligen förklaras av bristande resurser inom alkoholbyrån i Socialstyrelsen. Propositionen berör inte närmare resursfrågan i framtiden på detta område.

De medel som samhället satsar på information, forskning, kontroll och andra förebyggande åtgärder är begränsade i förhållande till vad alkoholbeskattningen ger och — särskilt — i jämförelse med de pengar alkoholkapitalet satsar för att öka konsumtionen.

Resursfrågan

Det är därför av största vikt — oberoende av organisation — att socialstyrelsens arbete med alkoholfrågan tillförs de resurser som behövs för att det uppsatta målet ska klaras. Just inom alkoholpolitiken har socialstyrelsen sådana arbetsuppgifter att det inte enbart räcker med tillsyns- och uppföljningsverksamhet. Ett framgångsrikt arbete med ovannämnt idéprogram som grund förutsätter att resurser ges för direkta insatser från styrelsens sida.

Propositionen föreslår beträffande organisationen att AN-frågorna läggs in i den enhet som ska handha det förebyggande arbetet. Principiellt är bedömningen korrekt. Emellertid visar all erfarenhet, att alkoholfrågan i "konkurrens" med andra i och för sig angelägna folkhälsofrågor, ges för låg prioritet. Det kan måhända delvis bero på dess vardagsgrå karaktär, vilket kräver tålmodigt långsiktigt opinionsarbete, vilket inte leder till massmedial uppmärksamhet, än mindre till uppskattning.

Alkoholkonsumtionens betydelse för folkhälsan motiverar att arbetet med problemen ges en stark organisatorisk ställning och att särskilda resurser avdelas. De erfarenheter som finns i Norge av att bedriva alkohol- och narkotikarbetet inom en egen myndighet bör studeras.

Hemställen

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en stark organisatorisk ställning för alkohol- och narkotikafrågorna.

Stockholm den 18 april 1989

Göran Magnusson (s)

Gunnar Thollander (s)

20